

Constantin PARASCHIVESCU

Duet între virtuozii

Radu F. Alexandru a publicat în 2006 un volum cu trei piese de teatru la Editura Universală, toate proiectate și în parte redactate anterior, definitive în 2005, la îndemnul Doinei Uricaru, hotărâtă să le publice „în ideea de a-l smulge pe autorul lor, cât de cât, de pe scena politicii acaparatoare și derizorii”, cum menționează în postfață. Prima, care dă și titlul volumului, *Poveste despre tatăl meu*, începută în 1974, e reluată și încheiată în 2005, *Recviem* e din mileniul actual, 2003–2005, iar a treia, **Domnul Sisif**, încadrează două decenii, 1987–2005. „Sunt trei piese despre iubire și despre suflet – spune doamna Uricaru –, două valori exilate tot mai mult în lumea contemporană.” Scrise oarecum *împotriva curentului* care reduce condiția umană la *un circ* sau un *bazar de mărfuri negociabile*, precizează dânsa, partituri generoase pentru actorii „care nu au abandonat jocul dramelor interioare.”

Ion Lucian și Ileana Stana Ionescu sunt astfel de actori, cu probată experiență în ani remarcabili de succese și popularitate. Cu antecedente în interpretarea unui text în două personaje, cum e cel de față, în ceea ce o privește pe dânsa (*Scrisori de dragoste* de A. R. Gurney, 2001), cu pliere excepțională pe asemenea joc în dublu dialog, cum îl numesc eu, din partea octogenarului maestru. Unul expus, rostit, în replici conturate de autor spre statornicirea relației și desfășurarea acțiunii, altul

Ileana STANA-IONESCU și Ion LUCIAN

presupus, bănuț, intuit în reacțiile sugerate de o mișcare mai mult sau mai puțin previzibilă a gândurilor. Aduși împreună în *Domnul Sisif*, reprezentație pusă la cale de Centrul de proiecte culturale ARCUB și regizată de un coordonator cu antecedente similare, Mircea Cornișteanu. Cum se deduce, deci, sunt două personaje de vârstă a treia, numite aici doar abstract, Ea și El. Ea și-a pierdut interesul de viață, se simte dezamăgită, golită, fără rost – „parada s-a terminat, manechinele iau drumul lăzii de gunoi”. El dimpotrivă – „Pentru mine viața a fost întotdeauna o bucurie... Un magnific dar”. Și inițiază jocul, o reîntoarcere cu 40 de ani în urmă, de unde să reînceapă drumul, conviețuirea, urcușul în timp, ca în pilda lui Sisif. Imaginară, desigur. Înapoi pe banca dintr-un parc unde s-au întâlnit cândva și și-au adresat primele cuvinte, au schimbat primele impresii, și-au împărtășit aspirațiile. O bancă într-un parc colorat ca într-o poveste (decor Puiu Antemir). Domnul Sisif, spune Doina Uricaru, „încearcă naiv, stângaci și anacronic, să pună în scenă alături de *Ea* o eternă întoarcere a cuplului la sufletul tânăr, îndrăgostit”.

O astfel de piesă are, oare, nevoie de un cronicar de vârstă a treia? Nu știu... M-am nimerit și am urmărit atent, cu interes, relația celor doi parteneri conturată din replici contrastante – discrete, delicate, cu farmec aluziv, El; nervoase, refractare, cu năduf și la limita lacrimilor, Ea. Uneori i-am citit domnului Lucian vorbele de pe buze, pierdute în acustica îndoielnică a sălii, și asta mi-a creat o relativă senzație de discursiv. Dar alternanța bonomă, de poezie senină și învăluitoare, a lui, cu temperamentul expansiv și vulnerabil, ca de porțelan fragil, al ei, cucerește ca într-un veritabil duet între virtuozii.

Centrul de proiecte culturale ARCUB – Domnul Sisif de Radu F. Alexandru. Regia artistică: Mircea Cornișteanu. Scenografia Puiu Antemir. Cu: Ileana Stana Ionescu (Ea), Ion Lucian (El). Premiera: 26 iunie 2008.

Mircea MORARIU

Fără eleganță

Într-o cronică datând din toamna anului 1973, în care dădea seama despre felul în care regizorul Aureliu Manea, scenograful T.Th. Ciupe și actorii Teatrului Național din Cluj au izbutit să edifice scenic piesa *Jocul dragostei și al întâmplării* (cronica e reprodusă în volumul *Teatrul nostru cel de toate serile*, Editura Eminescu, București, 1979), criticul Mira Iosif observa cât de rar e jucat pe scenele noastre Marivaux, dramaturg pe care mai toți exegeții îl socotesc a fi de o puternică originalitate, un inovator al teatrului comic francez și nu numai. Mira Iosif nota că Marivaux a dus mai departe jocurile din *commedia dell'arte* și a dat o scriere nouă criticii de moravuri, depășind felul în care era făcută aceasta în scrierile unor Dancourt, Regnard ori Lesage. În fapt, lui Pierre Carlet de Chamblain de Marivaux (acesta e numele complet al scriitorului) nu i se datorează doar vreo treizecișipatru de piese de teatru, câteva eseuri, nenumărate povestiri și șase romane. El are meritul de a fi contribuit la izgonirea de pe scena franceză a epigonismului cvasi-generalizat al urmașilor lui Molière, un epigonism definit prin imitarea la infinit a